

Рад за примљен: 10.04.2023. године
Рад прихваћен: 17.04.2023. године

ПРИКАЗ ОКРУГЛОГ СТОЛА „ПОЛИЦИЈА И ОБРАЗОВАЊЕ“

Слободан Манојловић¹

Полицијско образовање у оквиру Министарства унутрашњих послова Републике Српске постоји од 1992. године и у свом развоју прошло је кроз неколико фаза. Одлуком Владе Републике Српске од 09.09.1992. године основана је Средња школа унутрашњих послова чија је дјелатност била школовање и стручно оспособљавање кадрова за обављање послова полицајца – техничара за послове безбједности, као и организовање курсева за лица из грађанства која су се оспособљавала за полицајце. Центар за образовање кадрова унутрашњих послова формиран је током 1994. године. Његова основна намјена је била школовање и усавршавање кадрова за рад у Министарству унутрашњих послова кроз редовну школу и организовање курсева за полицајце.

Будући да је у Министарству унутрашњих послова постојала потреба за високообразованим полицијским кадровима Одлуком Владе Републике Српске 01.07.1995. године основана је Виша школа унутрашњих послова. Оснивањем Више школе унутрашњих послова, формиран је Школски Центар Министарства, који је у свом саставу имао Средњу школу унутрашњих послова и Вишу школу унутрашњих послова.

Оквирни споразум за реконструкцију полиције и Мадридска декларација налагали су нову реконструкцију полиције, због чега је Одлуком Владе Републике Српске од 02.07.1999. године формирана Полицијска Академија. Њена основна дјелатност је била стручно усавршавање и оспособљавање полазника за вршење послова полицајца. Поред овога, на Полицијској академији се изводила и специјалистичка обука понављања знања и вјештина за потребе не само Министарства унутрашњих послова, него и других институција.

¹ Министарство унутрашњих послова, имејл: slobodanmanojlovic@live.com

Виша школа унутрашњих послова је Одлуком Владе Републике Српске од 23.07.2002. године трансформисана у Високу школу унутрашњих послова, а Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста у Министарству, Школски центар трансформисан је у Управу за полицијско образовање. Првобитно, Висока школа унутрашњих послова је имала два степена студија, први степен у трајању од четири семестра и други степен у трајању од седам семестара. По завршетку првог степена, студенти би стицали звање Правник унутрашњих послова, а по завршетку другог степена студенти би стицали звање Дипломирани правник унутрашњих послова (полицијског или криминалистичког смјера). Наставним планом и програмом из 2009. године студије у Високој школи унутрашњих послова се организују као основне студије првог циклуса у трајању од шест семестара и основне студије првог циклуса у трајању од осам семестара. Новим Наставним планом и програмом из 2012. године биле су организоване само студије од осам семестара које су носиле 240 ЕЦТС бодова и звање „дипломирани правник унутрашњих послова“ полицијског и криминалистичког смјера. Наставни план и програм је мање измјене претрпио и 2014. године.

Висока школа унутрашњих послова је потписивањем Уговора између Универзитета у Бањој Луци и Министарства унутрашњих послова, 22.07.2011. године постала придружена чланица Универзитета у Бањалуци, на основу чега је Одлуком Сената Универзитета у Бањој Луци Висока школа добила сагласност да буде матична за научна поља „Безбједност и криминалистика“, односно за уже научне области: безбједносне науке, безбједност и заштита, специјално физичко образовање, организација и послови полиције, криминалистичка тактика, методика и оператива и криминалистичко-форензичке науке.

Високу школу су завршила 904 студента, од тога 87 правника унутрашњих послова, 239 дипломираних правника унутрашњих послова са 180 ЕЦТС бодова, 121 дипломирани правник унутрашњих послова (криминалистичко усмјерење), 169 дипломираних правника унутрашњих послова (полицијско усмјерење), 150 дипломираних правника унутрашњих послова криминалистичко усмјерење са 240 ЕЦТС и 138 дипломираних правника унутрашњих послова полицијско усмјерење са 240 ЕЦТС.

Одлуком Владе Републике Српске 2017. године Висока школа унутрашњих послова је трансформисана у Факултет безбједносних наука, који је почео са радом 06.03.2017. године.

Оснивање Средње школе Министарства унутрашњих послова Републике Српске, значај и примарни циљеви средњошколског полицијског образовања, досадашња искуства, изазови и перспективе даљег развоја су били предмет расправе Округлог стола „Полиција и образовање“, који

је одржан 29.03.2023. у просторијама Управе за полицијску обуку у Бањалуци.

Округлом столу су присуствовали министар унутрашњих послова Републике Српске проф. др Сениша Каран, министарка просвјете и културе Републике Српске Жељка Стојичић, директор полиције Републике Српске Сениша Кострешевећ, начелник Управе за полицијску обуку Министарства унутрашњих послова Републике Српске проф. др Миле Шикман, председник Интернационалног центра за криминалистичка и криминолошка истраживања и вјештачења проф. др Миле Матијевић, Проф. др Љубинко Митровић са Паневропског универзитета Бања Лука, замјеник начелника Управе за полицијску подршку Министарства унутрашњих послова Републике Српске Владо Јованић, начелник Одјељења за полицијску обуку у Управи за полицијску обуку Министарства унутрашњих послова Републике Српске Александар Миладиновић, Тијана Рађевић Дрљача из Министарства просвјете и културе Републике Српске, шеф Одсјека за област полицијски послови и овлашћења Центра за основну полицијску обуку у Сремској Каменици (Република Србија) Мр Немања Радовић, Никола Ашанин и Миодраг Изгаревић из Сектора за стручну и специјалистичку обуку Јавне установе више стручне школе Полицијска академија у Даниловграду (Република Црна Гора), стручни савјетник – инструктор за специјалистичку обуку у Агенцији за школовање и стручно усавршавање кадрова у Мостару Дејан Пупић, инспекторка за специјалистичку обуку у Управи за полицијску обуку Министарства унутрашњих послова Републике Српске др Николина Грбић Павловић и виши стручна сарадница у Управи за полицијску обуку Министарства унутрашњих послова Републике Српске проф. др Јелена Војиновић-Костић.

Начелник Управе за полицијску обуку проф. др Миле Шикман поздравио је присутне и пожелио им добродошлицу у нови објекат Управе за полицијску обуку Министарства унутрашњих послова Републике Српске. Он се присутнима обратио ријечима великог реформатора и просветитеља Доситеја Обрадовића који је преминуо на дан одржавања округлог стола прије 212 година: „Сматрам да учење треба да траје цијели живот и буде свеобухватно заснивајући се на науци, умјетности, законима, човјекољубљу и правди“. Начелник Шикман је рекао да се образовањем и оснивањем нових школа баштини Обрадовићева традиција, односно његово наслеђе науке, образовања и разума испред свега. Шикман је даље навео да је управо тема округлог стола дефинисана на тај начин јер одређивање модела образовања и обуке модерне полиције захтјева залагање свих. Он је додао да профил савременог полицијског службеника захтјева повећан образовни капацитет који ће обезбједити не само његово васпитање и обављање базичних полицијских послова, већ му пренијети и историјско

и културно наслеђе које имамо. Закључио је да је због тога поновни избор Министарства оснивање Средње школе унутрашњих послова.

Министар унутрашњих послова Републике Српске проф. др Синиша Каран је у поздравном обраћању навео да је основна тема округлог стола унапређење образовања полицијских службеника, те да су очекивања да се заједно дође до одређених препорука и смјерница за унапређење полицијског образовања и обуке. Он је рекао да је одлуком да се поново оформи Средња школа унутрашњих послова започет процес у том правцу. Министар Каран се захвалио Министарству просвјете и културе Републике Српске које је исказало разумијевање за потребе Министарства унутрашњих послова Републике Српске, након чега је представио начин на који је дошло до идеје о оснивању Средње школе Министарства унутрашњих послова Републике Српске. Одлуци о оснивању Средње школе Министарства унутрашњих послова Републике Српске је претходила свеобухватна анализа тренутног стања људских ресурса у Министарству унутрашњих послова Републике Српске. Анализирана је бројност полиције, просјечна старост, процјена квалитета и остали релевантни фактори. Извучени су одређени закључци на бази тога. Министар Каран је рекао да Министарству унутрашњих послова Републике Српске већ одређено вријеме недостаје полицијских службеника са средњом стручном спремом, те да у овом тренутку Министарству недостаје 580 полицијских службеника. Он је додао да је недостатак полицијских службеника резултат редовног и планског пензионисања полицијских службеника, али и значајног броја прекида радног односа на лични захтјев припадника Министарства. На ову потребу Министарство је одговорило масовнијим школовањем на Полицијској академији. У посљедњих десет класа одшколовано је преко 2.500 полицијских службеника, чиме је значајно подмлађен полицијски састав Републике Српске. Министар Каран је казао да се оваквом хиперпродукцијом полицијског кадра није могло посветити довољно пажње квалитету обуке младих полицајаца и потребном нивоу стручности. Основна полицијска обука траје 14 мјесеци, од чега осам мјесеци теоретског дијела и шест мјесеци праксе у Полицијским станицама. Министар Каран је навео да се данас у Министарству унутрашњих послова Републике Српске цијени да то није довољно за успјешно самостално обављање задатака полицијског службеника, што је посебно примјетно на терену. Искусни полицијски службеници су отишли у пензију, а у састав полицијских станица су дошли млади и неискусни полицијски службеници који немају од кога да уче полицијски посао који је захтјеван. Министар Каран је нагласио да се у анализи вратило у период средњошколског образовања у Републици Српској и дошло до закључка да је оно са собом носило одређен квалитет који данас недостаје. Оно је било и значајна база руково-

дних радника будући да је након средњег образовања велики број радника наставио образовање на Високој школи Министарства унутрашњих послова Републике Српске. Министар је констатовао да је Средња школа Министарства унутрашњих послова ученицима давала ширу базу основних знања и компетенција, те знатно олакшавала каснију професионалну специјализацију. Међу тим ученицима је велики број данашњих руководилаца. Министар Каран је истакао и да одлука да се оснује Средња школа унутрашњих послова није сама по себи јединствена. Примјећено је да земље окружења размишљају на исти начин, те да су неке већ успоставиле овакав начин образовања полицијских службеника. Средња школа унутрашњих послова би представљала повратак на некадашњи систем образовања полицијских службеника, али у складу са савременим трендовима и праксом који би осигурали континуирани прилив квалитета. Министар Каран је закључио да би се на овај начин усадио неопходан етички систем будућих полицијских службеника. Министар Каран је рекао су за Средњу школу унутрашњих послова обезбјеђени сви услови, као што су учионице, кабинети, спортски терени и стрелишта. Интернат ће служити за смјештај ученика.

Министарка просвјете и културе Републике Српске Жељка Стојичић је у поздравном обраћању навела да је сарадња Министарства унутрашњих послова и Министарства просвјете и културе веома значајна, те да је тренутна активност усмјерена на стварање Средње школе унутрашњих послова и увођење исте у образовни систем Републике Српске. Она се осврнула на то да је некадашња Средња школа унутрашњих послова Бања Лука која је школовала генерације полицијских службеника настала на традицији дугој 30 година и трансформацији Средње школе унутрашњих послова из Сарајева, која је имала статус једне од најбољих школа у бившој Југославији. Стојичићева је рекла да је Средња школа унутрашњих послова основана 1970. године као средња школа трећег степена, а затим и као четворогодишња средња стручна школа. Наставни план и програм се није много разликовао од онога који се похађао у гимназијама. Ратним дешавањима 1992. године школа се одлуком Владе Републике Српске трансформисала у Средњу школу Министарства унутрашњих послова Републике Српске и постала прва образовна установа у Министарству унутрашњих послова Републике Српске. Школа у Бањалуци је била интернатског типа као и све полицијске школе тога времена. Наставним планом и програмом школе изучавали су се предмети општег образовања и стручни предмети. Школа је успјешно радила до 2001. године када је свечано промовисана VIII. класа Средње школе унутрашњих послова у Бањалуци. У школи је одшколовано 1.139 полицајаца – техничара за послове безбједности. Школа је након тога престала са радом, а образовање се на-

ставило кроз рад Полицијске академије. Министарка Стојичић је истакла да је препозната потреба да се образовање будућих полицијских службеника поново врати у оквиру редовног средњошколског образовања. Специфично средњошколско полицијско образовање поред стицања знања и вјештина полицијског службеника у први план ставља етичност полицајца као појединца и полиције као организационе културе и начина препознатљивости, али и прихваћености у друштву. Планирано је да ученици уписују трећи и четврти разред усмјереног образовања. Тиме би се полицијско образовање дигло на виши ниво, постигла би се сталност и квалитетан прилив обученог и стручног кадра у Министарству унутрашњих послова Републике Српске. Министарка Стојичић је истакла да су створени предуслови за оснивање Средње школе унутрашњих послова, а да је Иницијативу за образовање Јавне средње школе покренуло Министарство просвјете и културе Републике Српске. Урађене су све обавезе и активности предвиђене Законом како би се дошло до приједлога одлуке који ће бити упућен Влади Републике Српске. Почетак рада Средње школе унутрашњих послова планиран је са уписом за 2023/2024 школску годину. Министарка је закључила да би се тиме полицијско образовање дигло на врло висок ниво.

Радни дио округлог стола отворен је излагањем начелника Шикмана, који је говорио о развоју Полицијског образовања у Републици Српској. Начелник је излагање почео од 1992. године, када је 12. септембра председник Председништва донио одлуку о промјени назива Средње школе „Мијо Керовић-Ђуја“ у Средњу школу унутрашњих послова са сједиштем у Бањој Луци. Начелник Шикман је рекао да је Средња школа унутрашњих послова школовала кадете који су долазили са 14 година, а са 18 већ постајали полицијски службеници. Уједно је школовала и курсисте за потребе Министарства унутрашњих послова те је у том периоду одшколовано око 5.000 полицајаца који су завршили курс у оквиру Средње школе унутрашњих послова. Колико је школа била значајна не само за Министарство унутрашњих послова него и за Републику Српску, говори чињеница да је 1995. године одликована Одредом Његоша првог реда за изузетне заслуге које је постигла у образовању и култури. Затим је основана Виша, потом Висока школа унутрашњих послова, а 1999. године је формирана Полицијска академија као израз међународних стандарда и прије свега Мадридске декларације. У посљедњих неколико година Управа за полицијску обуку се суочила са великом потребом за обнављањем полицијског кадра, што се одразило на концепт полицијске обуке. Начелник Шикман је истакао да је одмах било познато да ће повећан број кадета утицати на квалитет обуке, за шта је први разлог смањење трајања полицијске обуке. Раније је обука трајала 12 мјесеци наставе и 6 мјесеци при-

правничког стажа. Осам мјесеци није довољно за полицијску обуку. Кадети полицијске академије се не стигну ни упознати на прави начин, у одвојеним су смјенама, имају различит распоред активности. Осам мјесеци брзо прође. Они који су прошли кроз Средњу школу унутрашњих послова Бања Лука знају колико је важна полицијска социјализација. Сада је сазрела идеја да се поново оснује Средња школа унутрашњих послова, кој је у рекордном року дошла до реализације. У консултацији са Министарством просвјете и културе добијене су упуте за оснивање средње школе. Предузете су све мјере и испуњени услови, урађен је елаборат о оправданости оснивања Средње школе унутрашњих послова. Начелник Шикман је задатак Средње школе није само образовање већ и учење одређених вјештина, закључио је начелник Шикман.

Проф. др Миле Матијевић у свом излагању говорио је о полицијској професији као примарном циљу Средње школе унутрашњих послова. Он је истакао да се интегритет не може створити без идентитета полицијског службеника и додао да вријеме колико траје обука на Полицијској академији не може довести до стварања полицијског идентитета. Матијевић је говорио о разликама између полицијског службеника који је средњошколски образован и оног који је завршио Полицијску академију. Четири године живота у условима полицијског образовања ствара професионалца. Као један од модалитета за будућност навео је Средњу школу унутрашњих послова од четири године, на којој би се у првој години похађали општи образовни предмети, на другој општи образовни и стручни, а на трећој и четвртој само стручни предмети. Матијевић је навео да је за стварање квалитетног полицијског службеника важно да исти има усмјерено полицијско образовање. Матијевић сматра да је криминалистичко оперативно образовање полицијског службеника суштина полицијског образовања. Он је истакао и да треба обратити посебну пажњу при избору будућних средњошколаца.

О развојном путу, тренутном стању и приједлозима за будуће полицијско образовање у Републици Српској говорио је проф. др Љубинко Митровић. Он је рекао да на Средњој школи не треба стати, те да изнад Средње школе постоји виши и високи ниво. Митровић је нагласио да се са настанком Републике Српске и Министарства унутрашњих послова Републике Српске јавила потреба за образованим полицијским службеницима свих нивоа који су у тадашњим ратним условима имали посебну обавезу да извршавају редовне полицијске послове и задатке. Полицијски службеници су били на свим ратиштима током одбрамбено отаџбинског рата. Потреба за образовањем представљала је снажан подстицај тадашњем руководству Министарства унутрашњих послова Републике Српске. У Средњој школи унутрашњих послова су поред редовног обра-

зовања извођени вишемјесечни курсеви и обуке за нове припаднике полиције. Посао и обим рада је наметао такав убрзани рад, те да се кроз курсеве образују нови полицијски службеници. Митровић је истакао да је илузорно очекивати да будући полицијски службеник за осам мјесеци савлада знања из кривичног, уставног и прекршајног права, као и да савлада вјештине одбране и самоодбране и овлада вјештинама употребе оружја. Митровић је казао да се некада полицијски службеник могао обучити у неким вјештинама јер је имао обавезно одслужење војног рока, што данас није случај. Митровић је даље навео да су његова два приједлога била успостављање редовног школовања за занимање полицијског службеника и успостављање високошколске установе која би се бавила образовањем кадра вишег и високог нивоа. Закључио је да полицијско образовање треба оставити струци и онима који то треба да раде.

Владо Јованић је говорио на тему „Специјализација у образовању – знање и мотивација“. Он је рекао да је временски ток у којем тренутно живимо такав да је свака ријеч коју изговоримо прошлост, јер је већ детерминисана глобализацијом и развојем информационо-комуникационих технологија. Он је истакао да је Средња школа унутрашњих послова Бања Лука нешто што није требало да се укине. Јованић је навео да није за систем образовања гдје ће се Средња школа унутрашњих послова похађати од трећег разреда и додао да образовање и обука за полицијског службеника треба да се врше од почетка средњег образовања. Као разлог за то навео је да полазник треба да осјети шта је дисциплина, рад и оно са чиме ће се у истоме сретати. Када је у питању мотивација Јованић је рекао да бити полицијски службеник значи носити обиљежја Републике Српске са великим пијететом и поштовањем. Као суштина своје теме навео је специјализацију унутар полицијског образовања. Казао је да је примјетио да је криминалистика наука која је толико еволуирала да се протеже кроз све друге сфере и дешавања у животу, те да криминалитет еволуира и стално се трансформише. Јованић је закључио да је јако битно да се у профилу готовог производа било ког сегмента образовања добију прије свега криминалисти који могу да одговоре на одређене задатке.

Елаборат о оправданости оснивања Средње школе унутрашњих послова представио је МА Александар Миладиновић. На почетку излагања он је говорио о Закону о средњем образовању и васпитању који прописује одређену процедуру приликом оснивања средњих школа. Два сегмента је истакао као јако битна, а то је да свака новооснована Средња школа мора да има друштвену оправданост са једне стране, а са друге стране мора да испуњава одређене услове који су законом нормирани. У том смислу је министар унутрашњих послова Републике Српске донио Рјешење о формирању комисије која би требала да сачини елаборат о оправданости осни-

вања Средње школе унутрашњих послова. Дobar дио сачињеног елабората је везан за некадашњу Средњу школу унутрашњих послова Бања Лука која је постојала од 1992. године до 2001. године. У елаборату је детаљно описан настанак и функционисање. Један дио елабората који је битан сегмент је да за разлику од цивилних школа школовање у Средњој школи унутрашњих послова није трајало шест часова дневно него 24 часа дневно. Било је фокусирање него у другим Средњим школама. Средња школа унутрашњих послова Бања Лука је била паралела и звијезда водиља за оснивање нове Средње школе унутрашњих послова. Миладиновић је навео да то неће бити иста школа, али је на истим полазним основама. Друштвена оправданост настанка и развоја Средње школе унутрашњих послова је подијељена на неколико основа. Ту је прије свега питање људских ресурса Министарства унутрашњих послова са средњошколским образовањем. Оно би се дугорочно ријешило. Оно што би Средња школа омогућила је и наставак традиције средњошколског полицијског образовања. Ставови стручњака оправдавају оснивање Средње школе унутрашњих послова. Уназад неколико година у Хрватској, Србији и осталим земљама региона стручњаци износе податак да је потребна Средња школа унутрашњих послова. Хрватска као члан Европске уније враћа Средњу школу унутрашњих послова. Институционализација полицијског школства је веома битна. Битно је да се у оквиру полиције из полиције за полицију образују будући полицијски службеници. Битан сегмент који се односи на друштвену оправданост је финансирање, оснивање и функционисање Средње школе унутрашњих послова. Дугорочно функционисање Средње школе унутрашњих послова не би изискивало додатна средства. Та финансијска средства су већ планирана у виду функционисања Управе за полицијску обуку у оквиру које би Средња школа унутрашњих послова била једна од организационих јединица. Управа има кадрове који могу да наставе ову традицију.

Тијана Рађевић Дрљача презентовала је искуства у раду комисије за провјеру испуњености услова за оснивање Средње школе унутрашњих послова. Она је истакла да је ово био примјер добре сарадње два Министарства са циљем да се уради нешто добро за Републику Српску и њен образовни систем. Имајући у виду значај полицијског образовања и исказане потребе да полицијско образовање буде дио формалног система средњошколског образовања у Републици Српској поступано је у складу са Законом приликом оснивања Средње школе унутрашњих послова. Рађевић Дрљача је навела да је Министарство унутрашњих послова доставило квалитетан елаборат Мнистарству просвјете и културе којим је у складу са свим законским одредбама јасно и прецизно дефинисано све што је предвиђено. Комисија је утврдила да постоји оправданост за оснивање

Средње школе унутрашњих послова, односно да постоје кадровски, материјални, просторни и сви други основи за оснивање Средње школе унутрашњих послова.

Мр Немања Радовић је у свом излагању представио реформу полицијског образовања и оспособљавања у Републици Србији. Одлуком Владе Републике Србије од 19. јануара 2023. године основана је Средња школа унутрашњих послова „Јаков Ненадовић“ у Сремској Каменици, која ће у школску 2023/2024. године примити 210 ученика. Средња школа унутрашњих послова „Јаков Ненадовић“ у Сремској Каменици одређена је као средња школа од посебног интереса за Републику Србију. Наставни план и програм Средње школе унутрашњих послова „Јаков Ненадовић“ у Сремској Каменици је тренутно у изради. Радовић је представио капацитете и организацију Средње школе унутрашњих послова „Јаков Ненадовић“.

О искуству и раду Јавне установе - Виша стручна школа Полицијска академија Даниловград говорили су руководиоци Никола Ашанин и предавач Миодраг Изгаревић. Они су истакли да иницијатива Министарства унутрашњих послова Републике Српске долази у правом времену и пожељели срећу Министарству унутрашњих послова у остварењу задатих циљева. Они су путем видео прилога презентовали Вишу стручну школу Полицијска академија Даниловград и њен образовни програм. Јавна установа - Полицијска академија у Даниловграду основана је одлуком Владе Црне Горе 2006. године, а од 2012. године има статус више стручне школе. Настала је трансформацијом Средње школе унутрашњих послова, прве установе за стицање полицијског образовања у Црној Гори основане 1995. године.

Дејан Пупић је представио искуства и рад Агенције за школовање и стручно усавршавање кадрова из Мостара. Агенција је основана Законом о Дирекцији за координацију полицијских тијела и о агенцијама за подршку полицијској структури БиХ који је у Парламентарној скупштини БиХ донесен 16.04.2008. године. У чланку 19. споменутог закона наведене су темељне надлежности Агенције. Темељне надлежности АЕПТМ су развијање, усклађивање и предлагање наставних планова и програма обуке у складу с потребама полицијских тијела БиХ и других служби те агенција из области безбједности, организовање и спровођење школовања и стручног оспособљавања и усавршавања припадника полицијских тијела БиХ и других служби и агенција из области безбједности (темељна, специјалистичка, стална и други видови полицијске обуке).

Др Николина Грбић Павловић говорила је о развоју специјалистичких обука кроз примјер Специјалистичке обуке за рад на предметима насиља у породици. Грбић Павловић је навела да је човјек створен да цијели жи-

вот учи, нарочито у професији полицијских службеника које развој криминалитета упорно тјера да уче, усавршавају се и прате у корак све те стандарде. Криминалитет се развија као и друштво и полицијски службеници морају бити у корак са њим. Оно што се поставља као захтјев су специјализације за одређене области. Прва специјализација која је формално правно била у надлежности Министарства унутрашњих послова Републике била је 2019. године. Односила се на процјену ризика за рад на предметима насиља у породици. Донесен је Наставни план и програм о томе. Специјализација ће бити све више јер процес учења мора да траје. Грбић Павловић је истакла да се мора паралелно са јединицама које се баве основном полицијском обуком много улагати у јединице које се баве стручним усавршавањем и специјалистичким обукама. Стандард сваке обуке се да се стекну знања, вјештине и компетенције. Код специјалистичких обука се морају имати сва три стандарда, закључила је Грбић Павловић. Наставни план и програм Министарства унутрашњих послова Републике Српске за специјалистичке обуке за рад на предметима насиља у породици је оцијењена од независног ОСЦЕ представника као најбољи на пројекту гдје је учествовало пет земаља региона.

Проф др. Јелена Војиновић Костић представила је примјену нових технологија у образовању припадника Министарства унутрашњих послова Републике Српске. Министарство унутрашњих послова Републике Српске је почело са имплементацијом модул система софтверског пакета 2014. године. Тренутна актуелна тема је електронски дневник. Сагледане су могућности које тај пакет садржи у себи. У договору са Управом за информационо-комуникационе технологије Министарства унутрашњих послова Републике Српске циљ је да се повећа број обука које ће бити постављене на модул. Модул Министарства унутрашњих послова Републике Српске је доступан на порталу и преко Интранета. Постоји интенција да се омогући приступ преко Интернета што ће повећати доступност припадницима Министарства унутрашњих послова. Идеја је се да што више обука подиже на модул. Војиновић Костић је закључила да је интенција Управе за полицијско образовање да се што више искористе могућности које пружа електронско учење, чиме би се уштедио новац постигле ефикасност и брзина.

ЗАКЉУЧАК

Ставови стручњака оправдавају оснивање Средње школе унутрашњих послова – на више стручних савјетовања констатована је потреба оспособљавања полицијског кадра путем средњошколског образовања. Наи-

ме, осмишљавање концепта и пројекције полицијског образовања, обуке и усавршавања оцијењено је као важна и сложена активност стварања услова који ће обезбиједити континуирани развој у овом сегменту полицијског рада. Наведен је и основни циљ и мотив размишљања и дјеловања у правцу да се у оквиру Министарства унутрашњих послова Републике Српске, на дугорочној основи, успостави савремен систем полицијског образовања, обуке, усавршавања и развоја људских ресурса који ће задовољити реализацију основних циљева овог значајног подсистема државне управе. Досадашњи приступ полицијске обуке и стручног усавршавања у Министарству унутрашњих послова Републике Српске, који се примјењује након завршеног формалног образовања, прије свега је усмјерен на стицање основних полицијских и додатних знања, вјештина и способности, те развијања компетенција ради бољег обављања посла из дјелокруга рада. То је и основна промјена, која се огледа у стицању полицијског образовања, а тим и занимања полицијског службеника. У том смислу предложен је концепт полицијског образовања кроз трећи и четврти разред Средње школе унутрашњих послова, који би у будућности могао трајати од првог до четвртог разреда.

Потребно је створити одговарајуће нормативне, организационе и друге претпоставке – како би Средња школа унутрашњих послова започела са радом, потребно је створити одговарајуће нормативне, организационе и друге претпоставке. То подразумијева измјену законских прописа како у области полиције и унутрашњих послова тако и у области средњег образовања и васпитања. Циљ је створити такав правни оквир који ће омогућити егзистирање Средње школе унутрашњих послова у оквиру Министарства унутрашњих послова Републике Српске, при чему би се примјењивале одредбе које се тичу наставног процеса прописане Законом о средњем образовању и васпитању. На тај начин осигурала би се организациона повезаност са Министарством унутрашњих послова, а функционална са Министарством просвјете и културе, чиме би се гарантовала потпуна валидност образовног процеса.

Питање обезбјеђивања људских ресурса у Министарству унутрашњих послова Републике Српске би се дугорочно ријешило – Полазећи од тога да је у полицијској организацији људски фактор најважнији елемент, квалитет образовања, сталност свих видова усавршавања и селективна кадровска политика су изузетно значајне за успјешан рад полиције. То је посебно значајно када се узму у обзир потребе за будућим образовањем и обукама полицијског кадра у Министарству, а нарочито у наредних неколико година с обзиром на повећан број одлазака у пензију. У том смислу планирање кадрова подразумијева да се потребе за кадровима задовољавају континуирано и адекватно, у складу са потребама службе. Зато је не-

опходно обезбиједити оптималан модел образовања којим би се задовољиле потребе службе за квалитетним кадром на дугорочној основи. Управо образовање путем Средње школе унутрашњих послова чини овај задатак остваривим, јер се њиме остварују планиране двије функције: континуиран процес образовања и квалитетан кадар.

Средњом школом унутрашњих послова би се унаприједила знања и компетенције полицијских службеника – Министарство унутрашњих послова Републике Српске се у протеклом периоду фокусирало на полицијску обуку (основну и специјалистичку) и стручно усавршавање чији је циљ стицање и разивљање практичних знања и вјештина неопходних за законито и ефикасно обављање полицијских послова и задатака. Већ смо нагласили да је основна полицијска обука подразумијевала обуку након завршеног формалног средњег образовања. С друге стране, образовање кадрова путем Средње школе унутрашњих послова представља педагошки процес у функцији обогаћивања људске спознаје, који обухвата усвајање одређеног система знања, формирање практичних умијећа и навика, а то је претпоставка и темељ развоја спознајних снага и способности, обликовање научног погледа на свијет, те повезивање знања с практичном, професионалном и било којом другом дјелатношћу. Управо из наведеног је јасна разлика између образовања и обуке, а у томе су сажети и основни разлози оснивања полицијског образовања.

Средњом школом унутрашњих послова би се повећао степен психофизичке оспособљености будућих полицијских службеника – један од мотива оснивања Средње школе унутрашњих послова огледа се и у чињеници да би се на овај начин повећао квалитет не само теоретског образовања и практичне обуке, већ би се и повећао степен психофизичке оспособљености будућих полицијских службеника. Општепознато је колика је важност психофизичке спремности полицијских службеника за свакодневно обављање полицијских послова и задатака, због чега је усвајање ових вјештина од кључне важности. образовање би свакако подразумијевало већи фонд наставних и ваннаставних садржаја који укључују општефизичко образовање, специјално физичко образовање, кроз усвајање различитих борилачких вјештина.

Формирање полицијског идентитета Министарства, а самим тим и јачање полицијског интегритета будућих полицијских службеника – ако пођемо од чињенице да је образовање циљани процес формирања личности, онда је несумњиво полицијско образовање јасан пут успостављања полицијског идентитета, а самим тим и јачања полицијског интегритета будућих полицијских службеника. Заправо, нема бољег начина полицијске социјализације од образовања кадрова путем Средње школе унутрашњих послова, што потврђују искуствени образци из ранијег периода. Поред

тога, завршетком Средње школе унутрашњих послова стиче се и посебно занимање, што детерминише полазничко професионално опредељење.

Средњом школом унутрашњих послова би се наставила традиција коју је Република Српска имала – у Министарству унутрашњих послова Републике Српске се о полицијском образовању увијек водило рачуна. То потврђује и чињеница да је већ 1992. године основана Средња школа унутрашњих послова чија је дјелатност била школовање и стручно оспособљавање кадрова за обављање послова полицајца – техничара за послове безбједности, кроз редовно четворогодишње школовање. Средњу школу унутрашњих послова, као стуб образовања и основне полицијске обуке до 2001. године укупно је завршило 1139 ученика.

Посебан аспект у избору и селекцији кандидата се мора посветити мотивацији, те раду педагошке и психолошке службе – како произлази из претходног закључка, више од деценију се не изводи полицијско образовање. У том смислу потребни су додатни напори које је потребно учинити у мотивацији будућих ученика Средње школе унутрашњих послова, што ће свакако захтијевати посебан сензибилитет у селекцији и избору најбољих кандидата. Такође, током школовања потребно је јачати рад педагошке и психолошке службе, што може посебне помоћи будућим ученицима.

Средњом школом унутрашњих послова створиће се претпоставке за каријерни развој и каријерно напредовање у служби – то подразумијева да обавезни услов за напредовање током каријере буде и одговарајућа стручна обученост и оспособљеност.

Тиме би се у значајној мјери осигурало и остваривање једног од права полицијских службеника, а то је право на напредовање у каријери и професионални развој кроз обуку и на други начин. Свакако да би основу овог система развоја и напредовања полицијских службеника чинила Средња школа унутрашњих послова.

На овај начин биће омогућен избор најквалитетнијих кадрова за наставак даљег школовања – неопходно је омогућити најбољим кадровима наставак школовања на Факултету безбједносних наука Универзитета у Бањој Луци, Војној академији Универзитета одбране у Београду или Криминалистичко-полицијском универзитету у Београду и других сродним високообразовним установама. Заправо, на овај начин би се обезбиједио потребан кадровски потенцијал, јер би се током школовања већ профилисали најбољи ученици који би наставили своје школовање путем наведених установа.